

Burger Lajos: *Kossuth Lajos*, 1897

Burger Lajos: *Női arckép*, 1890

Burger Lajos: *Mulandóság*, 1888

Burger Lajos: *Ghyczy Béla honvéd-altábornagy arcképe*, 1887

Lyka Károly

IN MEMORIAM BURGER LAJOS

Visszavonult, szerény s zárkózott ember volt Burger Lajos; annyira kikapcsolta magát a nyilvános életből, hogy még halála híre sem jutott el sem a közönséghez, sem pályatársaihoz. Mi is csak most értesültünk róla, hogy ez év február havának 12-én elköltözött az élők sorából. Befelirányított, filozófiai szemléletű, töprengő temperamentum volt, éppen nem a cselekvés embere s talán vérmérsékletének ez a sajátossága magyarázza meg azt, hogy miért festett oly keveset. Minden gondját lelke kiművelésére, műveltségének gyarapítására fordította, e mellett ideges, tépelődő természet volt. Egy ilyen, a cselekvő lélettől távol álló ember talán régen belepustult volna az élet küzdelmeibe, ha a sors nem biztosít számára a két Andrássy Gyula grófban pártfogókat. Az ő házukban lakott Budán, nyaranként pedig a tiszadobi grófi kastélyban volt műterme. Művészi munkálkodása messze túlnyomó részt arcképek festésére szorítkozott, más tárgyat csak nagyrítván dolgozott fel s kivételesen állított ki, ilyenek voltak a *Mulandóság* (1888), amely a Könyves Kálmán (Magyar Műkiadó Rt. – szerk.) reprodukciójában jelent meg, ilyen volt *Petőfi halála*, amelyet az ezredévi kiállításra festett. Ilyen a *Pipázó férfi*, amelyet azonban már kevésbé képnek, mint inkább tanulmánynak festett. Ez most a Székesfőváros birtokában van. Ily műveken kívül néhány másolatot is festett renaissance mesterek műveiről, mint a Képzőművészeti Főiskola stipendistája: ezek ennek az intézetnek tulajdonába kerültek. Tanulmányainak során a Benczúr-mesteriskolában töltötte a legtöbb időt s művészetében talán

ez hagyta a legtöbb maradandó nyomot. Sajátságos lelki alkatánál fogva, amely oly kevésbé kívánta a cselekvést, inkább kívülről jövő ösztökélésre festett. Innen van, hogy oeuvrejének túlnyomó része képmás. Már első nyilvános fellépése is ilyen: Károlyi Gábor gróf képmásával jelent meg először a Műcsarnokban, 1886-ban. Azután végigfestette a fiumei kormányzók arcképeit a fiumei kormányzósági palota számára, közéleti embereink közül megfestette Pauler Tivadart a Tudományos Akadémia, Rupp Zsigmondot a budai Polgári Kaszinó, Pálffy Ferencet a szegedi városi múzeum, Török Jánost a temesvári városháza számára, ezenkívül néhány budapesti család tagjainak arcképét.

Burger Lajos Esztergomban született 1859. január 6-ikán. Első tanulmányaihoz 1877-ben fogott Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán, azután egy ideig Münchenben, míg 1884–1891 között ismét Budapesten tanult, a Benczúr-féle mesteriskolán. Közben sokfelé utazott, 1900-ban Firenzében, azután állandóan Budapesten működött. Művészeti életünkben semmi módon sem vett részt, bár pályatársai becsüléssel tekintettek reá. 1927 nyarán súlyos baleset érte: egy villamoskocsiról leesett s a kerekék összeroncolták egyik lábát. A magányos, remeteéletű művésztől azóta sem szivárgott ki semmi hír a nyilvánosságba. Még halála híre is csak hónapok múlva kelt szárnyra. Oly zajtalanul távozott innen, mint amilyen egész élete, egész szereplése volt.

(*Magyar Művészet*, 1929(6)351.)